

SIKKERHETSDATABLAD

HD High Foam Chlorinated Degreaser

Seksjon 1: Identifikasjon av stoffet / blandingen og av selskapet / foretaket

Utgitt dato 13.11.2012

1.1. Produktidentifikasjon

Kjemikaliets navn HD High Foam Chlorinated Degreaser

1.2. Relevant identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen og bruk det frarådes mot

Kjemikaliets bruksområde Industrielt bruk.

1.3. Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Importør

Firmanavn BecWic Hygiene AS
Postadresse Blokken
Postnr. N-8400
Poststed Sortland
Land Norge
Telefon 90930782
E-post post@becwic.com

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon Giftinformasjonen: 22 59 13 00

Seksjon 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoff eller blanding

Klassifisering i henhold til R31
67/548/EEC eller 1999/45/EC C; R35
Stoffets/blandingens farlige egenskaper Produktet er sterkt etsende. Ved kontakt med syre utvikles giftig gass.

2.2. Etikettinformasjon

Faresymbol

Etsende

R-setninger R31 Ved kontakt med syre utvikles giftig gass.
R35 Sterkt etsende.

S-setninger S14 Oppbevares adskilt fra oksidasjonsmidler, syrer og ammoniakk.
S23 Unngå innånding av damp/sprøytetåke.
S26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
S36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.

S60 Dette kjemikalieet og dets emballasje skal behandles som farlig avfall.

2.3 Andre farer

PBT / vPvB PBT-/vPvB-vurdering ikke utført.

Seksjon 3: Sammensetning / opplysning om innholdsstoffer

3.2. Blandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Natriumhypoklorittløsning ...% aktiv klor	CAS-nr.: 7681-52-9 EC-nr.: 231-668-3 Indeksnr.: 017-011-00-1	C; R34 R31 N; R50 Skin Corr. 1B; H314 Aquatic Acute 1; H400	5 - 10 %
natriumklorid	CAS-nr.: 7647-14-5 EC-nr.: 231-598-3		5 - 10 %
Kaliumhydroksid	CAS-nr.: 1310-58-3 EC-nr.: 215-181-3 Indeksnr.: 019-002-00-8 Synonymer: Kaliumhydroksid	C; R35 Xn; R22 Acute tox. 4; H302 Skin Corr. 1A; H314	0 - 5 %
natriumsilikat	CAS-nr.: 1344-09-8 EC-nr.: 215-687-4		1 - 5 %
Kokosalkyldimetylaminoksid	CAS-nr.: 61788-90-7 EC-nr.: 263-016-9		0 - 5 %
Innhold i henhold til bestemmelser om vaskemidler:			
Anioniske overflateaktive stoffer			< 5 %
Ikke-ioniske overflateaktive stoffer			< 5 %
Klorbaserte blekemidler			5 - 15 %
Komponentkommentarer	Se seksjon 16 for forklaring av R- og H-setninger.		

Seksjon 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	I tvilstilfelle bør lege kontaktes.
Innånding	Frisk luft, ro og varme. Ved bevisstløshet, løs stramtsittende klær. Ved åndedrettsstans eller hjertestans, gi kunstig åndedrett eller hjertekompresjon. Kontakt lege.
Hudkontakt	Fjern tilsølt tøy. Skyll med store mengder vann i minst 15 minutter. Etseskader skal behandles av lege. Vask tilsølt tøy før det brukes.
Øyekontakt	Skyll straks med store mengder vann (temperert 20-30°C) i min. 15 min. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Transport til lege. Fortsett skyllingen under transporten.
Svelging	Gi straks et par glass melk eller vann hvis den skadde er ved full bevissthet. FREMKALL IKKE BREKNING! Kontakt lege umiddelbart. Transport til sykehus. Ta med sikkerhetsdatablad.
Anbefalt personlig verneutstyr for førstehjelpspersonell	Benytt personlig verneutstyr som angitt i seksjon 8.

4.2. Viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket

Akutte symptomer og virkninger	Svelging: Etsende ved svelging. Gir brennende smerter i munn, svelg og spiserør. Fare for store varige skader. Hudkontakt: Etsende. Danner blemmer og kan gi sår dannelse. Øyekontakt: Svie, rødme og smerte. Kan oppstå varig svekket syn eller blindhet. Innånding: Sprøytetåke irriterer luftveiene og kan forårsake hoste og
--------------------------------	---

	pustevansker.
Forsinkede symptomer og virkninger	Innånding av dekomponeringsprodukter kan forårsake en helsefare. Alvorlige effekter kan være forsinkede.

4.3. Informasjon om umiddelbar legehjelp og spesiell behandling som eventuelt er nødvendig

Annen informasjon	Ingen spesiell, se seksjon 4.1.
-------------------	---------------------------------

Seksjon 5: Tiltak ved brannslukning

5.1. Brannslukningsmidler

Passende brannslukningsmidler	Ta hensyn til omgivende materialer ved valg av brannslukningsmiddel. Pulver.
Uegnet brannslukningsmidler	Bruk ikke samlet vannstråle.

5.2. Spesielle farer som stoffet eller blandingen kan medføre

Brann- og eksplosjonsfarer	Produktet er ikke klassifisert som brannfarlig. Beholdere kan eksplodere ved oppvarming på grunn av overtrykk.
Farlige forbrenningsprodukter	Karbondioksid (CO ₂). Karbonmonoksid (CO). Nitrogenoksider (NO _x). Halogenerte hydrokarboner. Metalloksider.

5.3. Anvisninger for brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk trykkluftmaske når produktet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig seksjon 8.
Annen informasjon	Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann.

Seksjon 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Fjern alle tennkilder og sørg for god ventilasjon. Unngå innånding av damper og sprøytetåke og kontakt med hud og øyne. Benytt personlig verneutstyr som angitt i seksjon 8.
---	--

6.2. Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn. Ved større utslipp til avløp/vannmiljø informeres lokale myndigheter.
--	---

6.3. Metoder for opprydding og rengjøring

Metoder for opprydding og rengjøring	Mindre mengder spill fortynnes med store mengder vann. Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Større mengder: Stopp lekkasje hvis mulig uten risiko. Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall i henhold til seksjon 13. Bruk vannspray til å redusere eksponering for damper.
--------------------------------------	---

6.4. Referanse til andre seksjoner

Andre anvisninger	Se også seksjon 8 og 13.
-------------------	--------------------------

Seksjon 7: Håndtering og lagring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering	Unngå innånding av damper og sprøytetåke og kontakt med hud og øyne. Unngå svelging. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Bruk angitt verneutstyr, se seksjon 8. Hell aldri vann direkte i produktet, dette kan føre til en kraftig reaksjon/koking. Ved fortynning skal produktet alltid helles forsiktig i vann. Unngå gjenbruk av beholder.
------------	---

Beskyttende tiltak

Råd om generell yrkeshygiene	Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Vask hendene etter hvert skift, og før spising, røyking eller bruk av toalett.
------------------------------	---

7.2. Betingelser for sikker oppbevaring, inklusiv eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Lagres som etsende stoff. Lagres tørt og kjølig på et godt ventilert sted. Oppbevares i originalemballasjen. Emballasjen skal holdes tett lukket. Oppbevares opprettstående. Beskytt mot direkte sollys.
Råd angående samlagring	Lagres adskilt fra: Syrer.

7.3 Spesifikk bruk

Spesielle bruksområder	Se seksjon 1.2.
------------------------	-----------------

Seksjon 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

Administrative normer

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Kaliumhydroksid	CAS-nr.: 1310-58-3 EC-nr.: 215-181-3 Indeksnr.: 019-002-00-8 Synonymer: Kaliumhydroksid	15 min.: 2 mg/m ³	2011

8.2 Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Personlig verneutstyr bør velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon, inkl. lokal avtrekksventilasjon, for å sikre at fastsatte eksponeringsgrenser ikke overskrides.
--	---

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern	Ved fare for eksponering for støv, damper og sprøytetåke eller Ved utilstrekkelig ventilasjon, bruk åndedrettsvern med kombinasjonsfilter B/P2. I trange eller dårlig ventilerte rom må trykkluft- eller friskluftsmaske brukes.
----------------	--

Håndvern

Håndvern	Bruk vernehansker som tåler kjemikalier ved langvarig eller gjentatt kontakt.
Egnede hansker	Butylgummi.
Gjennomtrengningstid	> 8 timer.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern	Bruk ansiktsskjerm ved risiko for sprut.
Ytterligere øyeverntiltak	Øyedusj skal være på arbeidsplassen. Enten en fast øyedusjenhet koblet til drikkevann (temperert vann ønskelig) eller en bærbar disponibel enhet (øyepyleflaske).

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern	Benytt hensiktsmessige verneklær for beskyttelse mot hudkontakt.
----------------------------	--

Passende miljømessige eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---------------------------------	---

Annen informasjon

Annen informasjon	Det oppgitte verneutstyr er veiledende. Risikovurderingen (Faktisk risiko) kan føre til andre krav. Nøddusj skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.
-------------------	---

Seksjon 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Farge	Strågul
Lukt	Karakteristisk
Kommentarer, Luktgrense	Ikke angitt.
pH (handelsvare)	Verdi: 13-14
Kommentarer, Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Ikke angitt.

Kommentarer, Koepunkt / koepunktintervall	Ikke angitt.
Kommentarer, Flammepunkt	Ikke relevant. Støtter ikke forbrenning.
Kommentarer, Fordampningshastighet	Ikke angitt.
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke relevant.
Kommentarer, Eksplosjonsgrense	Ikke angitt.
Kommentarer, Damptrykk	Ikke angitt.
Kommentarer, Damptetthet	Ikke angitt.
Relativ tetthet	Verdi: 1,15
Kommentarer, Relativ tetthet	Vann = 1
Løselighet i vann	Løselig.
Kommentarer, Fordelingskoeffisient: n-oktanol / vann	Ikke angitt.
Kommentarer, Selvantennelighet	Ikke angitt.
Kommentarer, Dekomponeringstemperatur	Ikke angitt.
Kommentarer, Viskositet	Ikke angitt.

Fysikalske farer

Eksplosive egenskaper	Ikke angitt.
Oksiderende egenskaper	Ikke angitt.

9.2 Annen informasjon

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Fysiske og kjemiske egenskaper	Ikke angitt.
--------------------------------	--------------

Seksjon 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Data mangler.
-------------	---------------

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.
------------	--

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ved kontakt med syrer utvikles giftig gass.
-------------------------------	---

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå direkte sollys.
-------------------------	-----------------------

10.5. Materialer som skal unngås

Materialer som skal unngås	Syrer. Ammoniakk. Oksidasjonsmidler. Kobberlegeringer. Jern.
----------------------------	--

10.6 Farlige spaltningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold. Se også seksjon 5.2.
-----------------------------	---

Seksjon 11: Toksikologisk informasjon

11.1 Informasjon om toksiologiske effekter

Toksikologisk informasjon

LD50 oral	Verdi: 1960 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte Kommentarer: Gjelder CAS-nr.: 1344-09-8, natriumsilikat.
LD50 oral	Verdi: 273 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte Kommentarer: Gjelder CAS-nr.: 1310-58-3, kaliumhydroksid.
LD50 oral	Verdi: 3000 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte

Kommentarer: Gjelder CAS-nr.: 7647-14-5, natriumklorid.

Potensielle akutte effekter

Innånding	Damper og sprøytetåke kan irritere luftveiene og forårsake halsirritasjon og hoste. Innånding av dekomponeringsprodukter kan forårsake en helsefare. Alvorlige effekter kan være forsinkede.
Hudkontakt	Sterkt etsende. Symptomer kan være smerter og blæredannelse. Etter hvert kan det oppstå en brannsårlignende skade. Kan absorberes gjennom huden.
Øyekontakt	Virker etsende på øynene. Hornhineskader. Symptomer i form av smerte, rødt øye, lysskyhet og tåreflod
Svelging	Sterkt etsende. Symptomer kan være svie i munn og svelg, kvalme, oppkast og diare. Etseskader med sår og hevelser i munn, svelg, spiserør og magesekk.

Forsinket / Repeterende

Allergi	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Gjentatte toksisitet doser	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses å være oppfylt.
Kroniske effekter	Inneholder komponenter som kan forårsake målorganskade (basert på dyretesting).
Spesifikke målorgantoksisitet - enkelt eksponering	Kan forårsake skade på luftveier, hud, øye og mage.

Kreftfremkallende, mutagene og reproduksjonstoksiske

Kreft	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Arvestoffskader	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Reproduksjonsskader	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.

Seksjon 12: Miljøopplysninger

12.1. Toksisitet

Akutt akvatisk, fisk	Verdi: 32 µg/l Testmetode: LC50 Fiske art: Oncorhynchus kisutch Varighet: 96 h Test referanse: Gjelder natriumhypoklorittløsning ...% aktiv klor.
Akutt akvatisk, fisk. Kommentar	Verdi: 0,08 mg/l Testmetode: LC50 Fiske art: Gambusia affinis Varighet: 96 h Gjelder kaliumhydroksid.
	Verdi: 1,8 mg/l Testmetode: LC50 Fiske art: Gambusia affinis Varighet: 96 h Gjelder natriumsilikat.
	Verdi: 1,0 mg/l Testmetode: LC50 Fiske art: Morone saxatilis Varighet: 96 h Gjelder natriumklorid.

	<p>Verdi: 100 mg/l Testmetode: kronisk NOEC Fiske art: Gambusia holbrooki Varighet: 8 uker Gjelder natriumklorid.</p>
Akutt akvatisk, alge	<p>Verdi: 0,046 mg/l Testmetode: EC50 Alge art: Gracilaria tenuistipitata Varighet: 4 dager Test referanse: Gjelder natriumhypoklorittløsning ...% aktiv klor.</p>
Akutt akvatisk, alge. Kommentar	<p>Verdi: 2,43 mg/l Testmetode: EC50 Alge art: Navicula seminulum Varighet: 96 h Gjelder natriumklorid.</p>
Akutt akvatisk, Daphnia	<p>Verdi: 32 µg/l Testmetode: LC50 Daphnia art: Daphnia magna Varighet: < 24 h Test referanse: Gjelder natriumhypoklorittløsning ...% aktiv klor.</p>
Akutt akvatisk, Daphnia, Kommentar	<p>Verdi: 0,494 mg/l Testmetode: LC50 Daphnia art: Daphnia magna Varighet: 48 h Gjelder natriumsilikat.</p> <p>Verdi: 0,4026 mg/l Testmetode: LC50 Daphnia art: Daphnia magna Varighet: 48 h Gjelder natriumklorid.</p> <p>Verdi: 0,314 g/l Testmetode: kronisk NOEC Daphnia art: Daphnia pulex Varighet: 21 dager Gjelder natriumklorid.</p>
Annen økotoksikologisk informasjon, krepsdyr	<p>Verdi: 0,0564 mg/l Testmetode: LC50 Daphnia art: Palaemonetes pugio Varighet: 48 h Test referanse: Gjelder natriumhypoklorittløsning ...% aktiv klor.</p> <p>Verdi: 0,4 mg/l Testmetode: EC50 Daphnia art: Ceriodaphnia dubia Varighet: < 24 h Gjelder natriumsilikat.</p> <p>Verdi: 1042 mg/l Testmetode: LC50 Daphnia art: Ceriodaphnia dubia Varighet: < 24 h Gjelder natriumklorid.</p>
Økotoksisitet	<p>Produktet er ikke klassifisert som miljøskadelig.</p>

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet	De overflateaktive stoffene som inngår i denne blandingen oppfyller kriteriene for biologisk nedbrytning i EU regulativ nr. 648/2004 som omhandler vaske-og rengjøringsmidler.
-----------------------------	--

12.3. Bioakkumulasjonspotensial

Bioakkumulasjonspotensial	Data mangler.
---------------------------	---------------

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Løselig i vann. Mobil.
-----------	------------------------

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	PBT-vurdering ikke utført.
vPvB vurderingsresultat	vPvB-vurdering ikke utført.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Utslipp av produktet til vann kan lokalt gi høy pH med fare for fiskedød.
---	---

Seksjon 13: Fjerning av avfall

13.1. Metoder for avfallsbehandling

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: 20 01 29 rengjøringsmidler som inneholder farlige stoffer
NORSAS	7132 Baser, uorganiske.

Seksjon 14: Transportinformasjon

14.1. UN-nummer

ADR	1760
RID	1760
IMDG	1760
ICAO/IATA	1760

14.2. UN varenavn

ADR	ETSENDE VÆSKE, N.O.S.(kaliumhydroksid, natriumhypoklorittløsning ...% aktiv klor)
RID	ETSENDE VÆSKE, N.O.S.(kaliumhydroksid, natriumhypoklorittløsning ...% aktiv klor)
IMDG	CORROSIVE LIQUID, N.O.S.(Potassium Hydroxide, Sodium Hypochlorite Solution Cl active)
ICAO/IATA	CORROSIVE LIQUID, N.O.S.(Potassium Hydroxide, Sodium Hypochlorite Solution Cl active)

14.3. Transport fareklasse

ADR	8
Fare nr.	80
RID	8
IMDG	8
ICAO/IATA	8

14.4. Emballasjegruppe

ADR	II
RID	II
IMDG	II

ICAO/IATA II

14.5. Miljøfarer

Marin forurensning Nei

14.6. Spesielle forholdsregler for bruker

EmS F-A, S-B

Spesielle forholdsregler ADR: Tunnelrestriksjonskode: (E)

14.7. Transport i bulk i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-koden**Andre relevante opplysninger**

Andre relevante opplysninger Ingen opplysninger.

Seksjon 15: Opplysninger om lover og forskrifter**15.1. Forskrift / regelverk om stoff eller blanding i forhold til sikkerhet, helse og miljø**

Annen merkeinformasjon UTEN FOSFAT

Referanser (Lover/Forskrifter)

Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, fastsatt av Miljøverndepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, 16.juli 2002, med senere endringer, gjeldende fra 21. juni 2010.

Utkast til implementering av Kommisjonens (EU) forordning Nr 453/2010 om endring av Forordning (EF) Nr 1907/2006 fra Europa-Parlamentet og Rådet om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH), Annex II Sikkerhetsdatablad.

Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) av 16.06.2012 med senere endringer.

Avfallsforskriften, FOR 2004-06-01 nr 930, fra Miljøverndepartementet.

Veiledning om administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære fra Direktoratet for Arbeidstilsynet, den til enhver tid gjeldende utgave.

ADR/RID veg-/jernbanetransport av farlig gods 2011, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Sikkerhetsdatabladet er utarbeidet med basis i opplysninger gitt av produsenten.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført Nei

Seksjon 16: Andre opplysninger

Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig til alle som håndterer produktet.
Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R22 Farlig ved svelging. R31 Ved kontakt med syre utvikles giftig gass. R34 Etsende. R35 Sterkt etsende. R50 Meget giftig for vannlevende organismer.
Liste over relevante H-setninger (i seksjon 2 og 3).	H302 Farlig ved svelging. H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. H400 Meget giftig for liv i vann.
Brukte forkortelser og akronymer	LD50: Dødelig dose, den dosen som dreper 50% av en populasjon EC50: Konsentrasjonen av et stoff som påvirker 50% av en populasjon på et gitt tidspunkt NOEC: Høyeste konsentrasjon som ikke gir noen obesertvert effekt. PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende

Viktigste kilder ved utarbeidelsen av Sikkerhetsdatabladet (ikke norske)	Sikkerhetsdatablad fra leverandør datert: 03.10.2012
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Nytt sikkerhetsdatablad.
Kvalitetssikring av informasjonen	Dette sikkerhetsdatabladet er kvalitetssikret av Teknologisk Institutt as, som er sertifisert iht. ISO 9001:2008.
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	BecWic Hygiene AS
Utarbeidet av	Teknologisk Institutt as v/Irene S. Sortland